

Az 1840-dik évi

4-dik Törvény-cikkely által

nevezett

országos Küldöttségnek,

Duna s egyéb folyamok szabályozása iránti alázatos

Jelentése.

Az 1840: 4-dik törvény-czikk által kiküldött országos Választmány 1812-dik évi Karácson hava 5-dik napjára szabad királyi Posony városába Ó es. k. Fensége az ország Nádora által meghívatra, N. M. gróf Zichy Ferencz Fő Ajtónállók mestere elnöklés alatt összeülvén, — az ülés megnyitáskor némelly választmányi tag az elnököt, és jegyzőt, miután ezen minaműséggel a törvény nevezet szerint senkit fel nem ruházott, — szavazat által kívánta elváltatni, — a királyi táblai tagok, és Horváth ország követe helyettesítésében pedig, mivel ezeknek helyettesítésök eránt sem a törvény nem rendelkezett, sem Ó es. k. Fensége az ország Nádora jelen eszlben arra különösen fel nem hatalmaztatott, megnem egyezését nyilváníta; az országos Választmány azonban a felhozott nehézségeket elintéző világos törvény hiánya esetében a fél századot is felülmúló gyakorlathoz ragaszkodva, az elnök, és helyettesítések iránt, valamint a jegyzőkönyvnek az eddig is beveti szokás, és gyakorlat szerinti vitelében tökéletesen megnyugodván, minden e feletti további vitatásokat el-mellőzött, mellyel mindazonáltal az ellenvéleménybe lévő küldöttségi tagok kielégítve nem lévén az .I. alatt idn rekesztett külön véleményöket beuyították.

A közbevetett kérések ilyképi elintézése után az országos Választmány törvényes feladatának minél tökéletesbül megfelelő törekvő, nyomán indult azon törvény czikknek, melly hivatását, és működési körét világosan abban állapítá meg, „mi szerint a Duna, s egyéb folyások szabályozásának, valamint ezzel kapcsolatlan állólag Buda, és Pest városainak, és azok szomszéd vidékeinek az elemi viszonytagságok elleni biztosításukat előlegesen tárgyalván, az ügyet illető adatoknak, rajzoknak, és terveknek megtekintésével azok segédelmével, és az országbeli építményi Igazgatóság segéd munkálkodásának is használásával azon elvekre, és arányra nézve, mellyekhez valóban szükségesül alkalmazandók az e részbeni országos munkálkodások? továbbá arra nézve is, hogy micsoda módokkal, s minő felügyelés alatt lehetne a szabályozás gyakorlatilag eszközöndő? s hogy lehessen jelesül a magányos érdekeknek a köz czállal előállható összeütközését törvénynyel elintézve megszüntetni? végre az illy nagyszemű vállalatok létrehozására szükségkép megnyitandó azon források eránt is, mellyek az ország alkotmányra, és minden rendbeliek igazsáknak ép-ségben tartása mellett a ezéha használhatóának, a legközelebbi országgyűlésére kimerítő véleményes jelentést készítsen.“

Hogy tehát a folyók szabályozása körül tett oddigi munkálatok, és előkészítetek jelen állapotáról szükséges tudomást szerezhessen, előleges tárgyalás alá vette az országos építési Igazgatóságnak a Duna szabályozása tárgyában a N. M. helytartó Tanácshoz intézett, és mellékletével együtt .II. alá oldalasított véleményes jelentését, úgy eme jelentés következtében tett kérdésekre a segéd működés végélt kiküldött hajózási felügyelő Vásárhelyi Pál 3. alá mellékelt felvilágosító válaszával, szem-ügyre véve végre a 4. alá zárt, és később megküldött folyam szabályozási terveket, és rajzokat.

Ezeknek megtekintése, és előleges tárgyalása után, minthogy a törvény a Duna, s egyéb folyók szabályozása tárgyában rendelne kimerítő jelentést tételni, és így általános kifejezéssel élné, mindennek előtt szükségesnek vélte a Választmány kife-

3/
4/

12/ Ezekben pontosulván jelen országos Küldöttségnek a fennidézett törvényes
utasítás nyomán kifejtett véleménye, — ezt az e tárgyban készült törvény javaslat-
13/ tal, 12. § alatt, úgy az egy nemelly választmányi tag által, az egyházi javaknak a töb-
bi ország rendbéliék javaival aránylagosan terheltetése, és a költsön felvétele, —
és végre az országos segedelmű iránt a 13. § és 14. § alá mellékelt különvélemények-
14/ kel együtt az országos Rendeknek bölcs elhatározása alá terjeszti.

Költ Pozsonban Februarius 5-kén 1843.

Az 1840: 4-dik törvény-cikkely által kinevezett országos Küldöttség által.

A jelentéshez mellékelt csatolmányok feljegyzése, és ezekiránti felvilágosítás.

- / alatt: Szentkirályi Mórítz, b. Vay Lajos, Ilmukár Antal, Josipovich Antal, Petöcz György, és Hertelendy Károly követ uraknak az elnök, helyettesítések, és jegyző iránti külön véleményeik.
- // „ Az országos építési igazgatóságnak a Duna szabályozása tárgyában a m. k. helytartó Tanácshoz intézett véleményes jelentése.
- Mellyhez kapcsolva vannak:
1. sz. „ A m. k. építő igazgatóságnak rendelése következtében készített rajzoknak, s irásoknak fajstroma.
 2. „ „ A Duna folyamát ábrázoló térképek. *Földábrasz lévén nem nyomtatott ki.*
 3. „ „ A Duna mentében, jelesül Posonytól Pétervárig 1838. és 1839. években letett esztüremési fő álló köveknek helyelcirása. *A jelentésben körülállásosan felhozattatván ki nem nyomtatott.*
 4. „ „ Az említett esztüremési köveknek letételét mutató rajzolat. *Rajz lévén ki nem nyomtatott.*
 5. „ „ A vízest mutató eszközök összevetéséből költ eredmények kimutatása. *A jelentésben körülállásosan felhozattatván ki nem nyomtatott.*
 6. „ „ A víztükrének a vízjelző után tapasztalt esetét kimutató táblája 1838. *Vízmerési kiállítás lévén ki nem nyomtatott.*
 7. „ „ A Duna sebességének a mélységben való kitulására szolgáló készüléket mutató rajzolat. *Rajz lévén ki nem nyomtatott.*
 8. „ „ A Duna sebessége megadására szolgáló eszköz. *Mérési eszköz.*
 9. „ „ A víztükrének Vénektől Pétervárig minden másod percz alatt a vízmerési szelvény szerinti kiállítás. *Vízmerési kiállítás lévén ki nem nyomtatott.*
 - x. „ „ A Duna szélességének, legnagyobb mélységének, hosszának, közép sebességének, Austriában Petronelltól kezdve, Orsováig való táblás kimutatása. *Vízmerési kiállítás lévén ki nem nyomtatott.*
 - y. „ „ A Duna szabályozásához (jelesül Vénektől Ujpalánkáig) megkívánt költségeknek előleges és általános kiállítás. *A jelentésben körülállásosan felhozattatván ki nem nyomtatott.*
 1. „ „ Hieronymi Otto igazgató mérnöknek 1840-dik évi martius 31-ről költ, és a Duna folyó térkép kidolgozása iránt az építő igazgatóságnak tett tudósítása.
 - 3/ „ A 2.] alatti jelentés következtében tett kérdésekre a segédmunkás végett kiküldött hajózási felügyelő Vásárhelyi Pálnak felvilágosító válasza.